

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	180 dinár
Félévre	90 dinár
Hegyedévre	45 dinár
Egy hóra	15 dinár

Egyes szám ára 75 para.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENÓ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obiliteva (Zápolva) utca 1.

Szerkesztőség telefonszáma 241
Kiadóhivatal telefonszáma 21
MEGJELENIK MINDEN NAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTÁN, NAOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 201. szám.

Vasárnap, szeptember 10.

Az anyanyelv

Kérdése van újból napirenden, az anyanyelv jogáról kell újból vitatkoznunk a közoktatásügy nagy és kicsiny hatalmasságaival, akik kérelhetetlen makacssággal határozzák meg, rendelik el, parancsolják, hogy a kis diák anyanyelve — egyedül és kizárólag a családnév esetlegessége szerint igazodhatik.

Kis legénykém, akit édes anyád féltő gonddal, lángoló szeretettel, a szívéből fakadó anyanyelv zengettségével oktatótt évekig becsületre és tisztességre, akinek hosszú téli esteken Petőfi, Arany és Vörösmarthy hallhatatlan dalait suttogta el elragadt gyönyörűséggel, kis legénykém, ébredj fel családka álmodból, mert a te anyanyelved — nem a magyar. Minden kacagó örömmel, minden apró és nagy bánattal magyar nyelven ébred a szíved titokzatos mélységeiben, de azért a te nemzetséged mégse magyar, mert így kívánja ezt a magasabb pedagógia üdve, amelyhez se te, se én és még sok ezren ebben az országban nem értünk. Kicsi fiam, én jól tudom, hogy te nem szoktál politizálni, hogy ezt az áldatlan mesterséget kizárólag a felnőttekre, az illetékesekre és kevésbé illetékesekre bízod és jól tudom tehát azt is, hogy nem követél el semmi olyast, amiért téged az anyanyelvtől lehetne megfosztani. De látod, kicsi legény, egyik szerencsétlen ösöd ez előtt sok száz évvel valamely idegen hangzású névre kezdett hallgatni és ezért büntetnek meg most téged tizediziglen azzal, hogy elveszik tőled a gondolatod meleg köntösét, érzelmeid csillogó díszét, azt a szép muzsikáló hangszert, amelyen edes apádnak, édesanyádnak eleddig elszegted a lelked minden forró titkát. Így van ez, kicsi legény, és hiába csóválod szösze fejeeskedet, hiába nem érted az értethetlent: a magasabb pedagógia szempontja így kívánja ezt.

A magasabb pedagógia tehát azt kívánja, hogy a tanuló, kinek tudást, műveltséget, az élethez való egész felkészültséget az iskola padjain kell megszereznie — ezer akadályt és lelki gyöttrődést leküzdve, lihegve és vergődve jusson hozzá a tudás malasztjához. Valamikor még az volt a gyermeknevelés legfőbb elve, hogy a kis diák örömmel és játszó-sajátítsa el a szükséges ismereteket, hogy szerető kezek szíve észrevétlenül készítsék elő a gyermek hajlékony lelkét a későbbi komoly életre. És ma egy világ ámulatára az az új igazság rikolt belé a pedagógia csöndes berkeibe,

hogy a gond mázsás súlyát már a tíz éves kis diák gyöngé vállára kell reárakni, hogy a gyermek a pihe-nés óráiban is neki idegen nyelven gyöttrődjék a tudásért, azért a kincsért, amelyet édes gyönyörűséggel a perc gyorsaságával tudna elérni, ha anyanyelvén, a szívtől a szívhez vezető egyenes uton juttatnának a lelkéhez.

Van-e ember, aki lenne ebben az új igazságban? Mi célja, mi értelme ennek a rövidlátó intézkedésnek, amellyel az itt élő magyarságot kemény ökölrel szíven ütik, akadályokat gördítenek gyermekeik előrehaladása elé, végzetesen ártanak az egész iskolaügynek és ok nélkül sok száz magyar családnak

házi békéjét, otthona derűjét dulják fel? Az anyanyelv nem adható és nem vehető el, a családi élet szentélye semmiféle nacionalista politikának tárgya nem lehet, a gyermek fogékony lelke felett nincs és nem lehet nagyobb hatalom az édesanyánál.

Ne politizáljunk a gyermek lelkével és ne akarjuk megváltoztatni a sors titokzatos munkáját, amelylyel az egyik emberpalántát magyarnak, a másikat szlávnak teremtette. Ezt az intézkedést meg kell változtatni, mert így kívánja ezt a politikától mentes emberieség, az észszerűség és nem utolsósorban — a pedagógia érdeke is.

A vajdasági kórházak segélyezése.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, szept. 8.

Miután a Vajdaságban a rossz gazdasági viszonyok miatt több kórház kénytelen volt az üzemét beszüntetni, az egészségügyi minisztériumban ankétát tartottak a vajdasági kórházak sürgős felsegítésére. A tanácskozás eredményeül a beeskereki kórháznak hat-

vanezer, a suboticaianak hetvenöt-ezer, a turskakanjzainak tízezer, a velikakikindainak negyvenezer, a pancsevoinak huszonötezer, a somborinak huszonötezer, a vrsacai, dzsombolji és sentai közkórházaknak egyenkint tizenötezer dinár segélyt utaltak ki.

A demokrata-párt nem megy a zagrebi konferenciára.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, szept. 8.

A szeptember tizediki zagrebi konferencia kérdése élénk izgalomban tartja a beogradi politikai köröket.

A parlamenti pártok klubjaiban és a klubok delegált bizottságaiban napok óta heves viták folynak amiatt, hogy a klubok hivatalosan képviseltesék-e magukat a zagrebi konferencián.

Igy a demokrata-párt főbizottságának legutóbbi ülésén viharos jelenetek játszódtak le. Megtörtént az is, hogy Davidovity Ljuba, a párt elnöke az elnöki tisztségéről a

lemondását bejelentette és egyben táviratot intézett Splitbe Krsztelj vallásügyi miniszterhez, a párt elnökéhez, amelyben felhívja, hogy azonnal térjen vissza Beogradba és vegye át a párt vezetését. A demokrata-párt főbizottságának ezen viharos ülésén végül szavazásra került a sor, amelynek eredményeként tizenhét szavazattal kilenc ellen elvetették a javaslatot, hogy a demokrata-párt vegyen részt a zagrebi konferencián.

A demokrata-párt főbizottsága több vidéki fiókjaitól táviratot kapott, amelyben tiltakoznak a zagrebi konferencián való részvétel ellen, miután a konferenciát rendezők az első ilidzsei találkozás alkalmával kijelentették, hogy az alkotmány revíziója a jelszavuk.

Október huszadikára hívják össze a parlamentet

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, szept. 8.

A törvényhozó bizottság elnöke szeptember tizenötödikére hívta össze az első törvényhozó bizottsági ülést. Ez annak a jele, hogy a parlament rövid időn belül megkezdje a működését.

A bizottság első ülésén a tisztviselőtörvényt fogja tárgyalni, majd sorra kerül a közvetlen adókra vonatkozó törvénytervezet megvitatása.

Politikai körökben úgy tudják, hogy a nemzetgyűlést október huszadika táján hívják össze, hogyha addig nem merül fel valamely különös akadály.

A passzív területek ellátásának biztosítása.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, szept. 8.

A miniszterek bizottsága a pénzügyminisztériumban konferenciát tartott. A bizottság egy törvénytervezetet készít elő, amelynek alapján a passzív területek ellátásának biztosítása és a tisztviselők fogyasztási szövetkezetének a szükségletei fedezhetőek volnának. A törvénybe belekerülne egy olyan rendelkezés is, hogy a kormány kezességet vállalhat, hogy a tisztviselői fogyasztási szövetkezetek aprovizációs célokra forgalmi tőkét teremthessenek.

Megegyezés a moratórium ügyében.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, szept. 8.

A brüsszeli tárgyalásokról érkező híreket általában optimistikusan fogadja a közvélemény. A német sajtó kedvező hangon ír a Belgium fővárosában folyó tárgyalásokról és azt hangoztatja, hogy a német kormány helyesen jár el, amikor a belgák által mutatott engedékenységre szintén békülékeny szellemben vezeti a tárgyalásokat. Kiszivárgott hírek szerint a belgák készek Németországgal minden elfogadható alapon megegyezésre jutni.

A „Petit Parisien” jelenti, hogy a belga küldöttség körében nagy bizalommal néznek a németekkel való tárgyalások kimenetele elé.

TÖZSDE

Szeptember 8

Beograd. (Zárlat.) Valuták: Lei 67, Leva 51.

Devizák: London 353, Páris 615, Newyork 79, Genf 1487.50, Prága

275, Berlin 640, Szaloniki 200, Bukarest 67.50, Budapest 3.75.

Zürich. (Zárlat.) Devizák: Berlin 040, Hollandia 205, Newyork 527, London 2349, Páris 4090, Milano 2285, Prága 1740, Budapest 02250, Zagreb 155, Varsó 00750, Wien 000750, bélyegzett 000875.

A népszövetség ülése.

Genf, szept. 8.

A népszövetség mai ülésén Motta olasz kiküldött kifejtette, hogy a népszövetségnek a világbéke nagy problémáival szemben nem szabad passzív magatartást tanúsítania. Robert Cecil lord beszédével teljesen egyetért. A jóvátételi kérdéseket a népszövetség keretén kívül meg lehet és meg is kell oldani, mert minden államot érintenek. A nemzetközi kérdéseket sürgősen tisztázni kell, mert a márka zuhánása és az osztrák helyzet még a háborúban részt nem vett országokat is közelebbről érinti. Az osztrák helyzetről az a nézete Mottának, hogy olyan állam nincs a népszövetségben, amely Ausztria politikai függetlenségét nem akarná fenntartani.

Ezt a kijelentést elsősorban a francia delegátusok helyeselték.

Ischi japán delegátus a felsősziléziai kérdés megoldásában a népszövetség működésének a sikerét látja. Helyesli a washingtoni határozatokat, amely a fegyverkezések korlátozását írja elő.

Genf, szept. 8.

A népszövetség hatodik bizottsága, amely politikai kérdésekkel foglalkozik, tegnap ülést tartott. Az ülésen Laudon, holland delegátus elnökölt. A bizottság elhatározta, hogy egy albizottságot küld ki. Magyarországnak a népszövetségbe való felvétele kérdésében. A felvétel ügyében az albizottság gróf Bánffy magyar külügyminisztert is meghallgatja.

A bácskai nagy tisztogatás.

Sombor, szept. 8.

Stojkov alispán panamaügyével kapcsolatban ma egy vizsgálóbizottság szállt ki Bácsopolára. A bizottság, melynek feje Vlaskalin miniszteri osztálytanácsos, több kompromittáló ügyből kifolyólag felfüggesztette Markovity Nikola topolai főbíró.

Nincsiy és Nitti.

A dunai államok egyesülése ul alapon.

Fiume, szept. 5.

A kisentente prágai tanácskozásai alkalmából értesítettem a „Torontál” olvasóit arról a nagyjelentőségű nyilatkozatról, mit Nincsiy külügyminiszter tett a prágai újságírók előtt. Ezzel a nyilatkozattal csodálatosképpen sokkal kevesebbet foglalkozott a sajtó, mint azt megérdemelte volna. Az SHS állam külügyminisztere arra vetette a fősúlyt, hogy Európában normális nemzetközi viszonyokat kell teremteni, mert ezek nélkül a mindenütt uralkodó gazdasági krízis megoldása lehetetlen. Vagyis a fő nem a politika, hanem ma, mikor az összes államok száz sebből vérzenek, a legyőzöttekről nem is szólva, de a győztesek is, elsősorban

Konstantinápolyt megszállja az entente.

London, szept. 8.

A Havas-ügynökség értesülése szerint a szövetséges hatalmak megszállják Konstantinápolyt, mindaddig, amíg a közeli Kelet kérdését a legkedvezőbb formában el nem intézik.

London, szept. 8.

A konstantinápolyi francia, olasz és angol követek közölték az angórai kormánnyal, hogy Görögország haladéktalanul megkötendő fegyverszünet esetén beleegyezik Kisázsia kiürítésébe.

A konstantinápolyi nagykövetek elhatározták, hogy az angórai kormányt megkérik a fegyverszünet megkötésére.

Dzsemal Mahmud, Kemal pasa bizalmasa az angórai kormány békefeltételeiről az „Unitet Press”-nek kijelentette, hogy a török kormány nagy győzelmei dacára megmarad az enyhébb feltételek mellett, melyeket az angórai nemzetgyűlés állapított meg. A feltételek szerint a törökök követelik, hogy Szmirna, Kisázsia nyugati része a tengerparttal, Keletrácia és Konstantinápoly a függetlenségüket visszakapják, vagyis, hogy ismét török fennhatóság alá kerüljenek. Az angórai kormány elismeri és biztosítja a nemzeti kisebbségek jogait.

Konstantinápoly, szept. 8.

Trikupisz, a görög hadsereg főparancsnokának török fogságba jutásáról különböző, egymásnak ellentmondó hírek kerültek forgalomba. Az angórai kormány a görög főve-

A párisi „Temps” értesülése szerint a görög kormány Kisázsia kiürítése után hadseregét Khiosz-szigetén demobilizálja. A lefegyverzés ellenőrzését, állítólag egy nemzetközi bizottság fogja ellenőrizni, amelyben a török kormány megbízottja is részt vesz.

Berlin, szept. 8.

Dzsemal Mahmud, Kemal pasa bizalmasa az angórai kormány békefeltételeiről az „Unitet Press”-nek kijelentette, hogy a török kormány nagy győzelmei dacára megmarad az enyhébb feltételek mellett, melyeket az angórai nemzetgyűlés állapított meg. A feltételek szerint a törökök követelik, hogy Szmirna, Kisázsia nyugati része a tengerparttal, Keletrácia és Konstantinápoly a függetlenségüket visszakapják, vagyis, hogy ismét török fennhatóság alá kerüljenek. Az angórai kormány elismeri és biztosítja a nemzeti kisebbségek jogait.

Athén házaira gyászlobogókat tűztek. A tömeg tüntető felvonulásokot rendez.

és főképpen az államok gazdasági megújodása.

Nincsiy dr. magas államférfiu látószögletéből eredő beszédjének, amelyet északon mondott el, most délen, az Adria partján támadt visszhangja. Nem kisebb államférfiu, mint Nitti Ferenc, ki Olaszországnak többször volt miniszterelnöke és pénzügyminisztere, foglalkozik ugyanezzel a kérdéssel még pedig éppen a kisentente tanácskozásai alkalmából a „Piccolo”-ban.

Középeurópa mai lehetetlen állapota két okból ered. Az egyik az, hogy a legyőzött államokra oly terheket róttak, miket azok elviselni képtelenek. A második az, hogy azt a nagy egységet megbontották, melyet a volt monarchia képviselt. A nagy egység helyébe egy esomó kisebb állam lépett, melyek vámsorompókkal zárják el magukat egymástól. S most azt látjuk, hogy Jugoszlávia és Lengyelország nem tudja kellően értékesíteni a maga gazdasági produktumait. Ausztria és Cseho-Szlovákia a maga ipari termékeit, Magyarország agónizál a sok sorompó közepette s Románia sem boldogul a maga gazdag földjével. Így aztán kitűnik, hogy az agrikultúr államokban a szerencsétlen vámrendszer folytán nagyobb az állatállomány mint a mennyire szüksége van az államnak, ellenben az iparállamokban egyik gyárat és műhelyt a másik után zárnak be, miközben éheznek.

Nitti melegen üdvözli a kisentente azon törekvését, hogy több

zér fogságba jutását most hivatalosan megerősítette.

zér fogságba jutását most hivatalosan megerősítette.

zér fogságba jutását most hivatalosan megerősítette.

Dr. Brájer Lajos.

HIREK

Wrangelék fegyverraktára. Sóbfiából jelentik: Az orosz külképviselet palotájában tegnap egy nagy fegyverraktárt fedeztek föl. A raktárról a vizsgálat kiderítette, hogy a Wrangel-hadsereg katonai egységei. Ez ügyből kifolyólag több Wrangel-tisztelet tartóztattak.

Az új milliomos vacsorája

Egy suboticei új milliomos nemrégiben nagyobb társaságot hívott meg a palicsi villájának házfelmentelési lakomájára. A meghívottak diszes és disztelen társaságában volt egy újságíró is. Amikor a vacsoránál felszolgálták a pezsgőt, a házigazda egyik barátja éktelen beszédben köszöntötte fel az új villatulajdonost. Közben egy másik barát — bizonyára megbízottból — odament az újságíróhoz és sugott valamit a fülébe.

Az újságíró, aki egyébként meglehetősen szegény legény, kivett a zsebéből egy újságpapírost, maga elé tette az asztalra és nyugodtan kiemelve egy libacombot, elkezdte az újságpapírba göngyölgetni.

A szomszédja elhülve kérdezte: — Mit csinál maga?

Az újságíró nyugodtan pakolgatta tovább a combot:

— A házigazda barátja az sugta a fülébe, hogy házigazdánk szeretné, ha a vacsorája benne lenne az újságban...

Felhívás. Mindazon szülők, akiknek gyermekeit a most folyó iskolai beiratások alkalmával kívánságuk ellenére nem vették fe a párhuzamos magyar osztályokba, a jövőbbi teendők megbeszélése végett jelenjenek meg folyó hó 10-én, vasárnap délután 3 órakor a Car Dusanova (Váraljai) utca 9. sz. alatt tartandó értekezleten.

Halálozás. Mint őszinte részvétellel értesülünk, özv. Nickel Józsefné, szül. Kolleth Anna Budapesten folyó hó 8-án, 84 éves korában meghalt.

Nagy díjtekészés. Vasárnap, szeptember 10-én d. e. 8 órától este 10-ig nagy díjtekészést rendez a „Slavija” Sp. E a „Bristol”-szállodában. Díjak: I. díj egy q buza. II. díj egy üveg pezsgő két üveg bor. III. díj egy kg cukorka, egy festmény. V. díj egy nagy fénykép album. VI. díj egy vasaló. VII. díj egy kg csokoládé. VIII. díj egy óriás kifli. XI. díj egy cserép virág. X. díj egy kis album.

Modern táncanfolyam-megnyitás. A nagyérdemű közönség szíves tudomására adjuk, hogy külföldi tanulmányutunkról visszatérve, folyó hó 15-én a Kaszinó helyiségében modern és klasszikus táncanfolyamot nyitunk. Diákoknak 5-7-ig és felnőtteknek 8-10-ig. Előjegyzéseket vállal a Grünberger parfümeria. Tisztelettel Roseneberg Richard és Alois, ballettmesterek.

Herzfeld Vilmos

:: velikibecskereki ::

„TURUL”

cipőüzletébe az őszi és téli áru megérkezett!!

Női-, férficipők és bakancsok nagy választékban. Fiu-, leány- és gyermekcipők erős kivitelben. Lakk-, fehér-, barna- és kivágott nőcipők leszállított árban.

Tanítókongresszus Sarajevóban.
Szeptember 17—29-ig Sarajevóban tanítókongresszus lesz. A kongresszuson résztvenni óhajtó tanítók vasúti kedvezményt kapnak és a kongresszus tartamára szabadságot tartanak.

A Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyűlésének választmánya minden hó második vasárnapján ülést tart az egyesület helyiségében. — Befizetések ugyanott minden elsejei utáni vasárnapon eszközölhetők.

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefonszám 329.

Rakovszky és Sigray gróf visszakapják az óvadékokat. Budapesti tudósítónk jelenti: A budapesti királyi törvényszék elrendelte a Rakovszky István és Sigray Antal gróf által a királypucesból kifolyólag letétbe helyezett óvadéki összegek visszaadását, miután a vádlottak ellen csupán államfogházzal büntetendő eselekmény miatt folyik az eljárás.

Atutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár,** valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl **Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület.** Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

Amerikai utlevél birtokában lévők, akik vizumot nem kaptak, valamint azok, akik Kanadába akarnak utazni, saját érdekükben jelentkezzenek mielőbb a **Banatska Trgovačka Agencija-nál** Veliki Beeskerek, Alexandrova (Fő-utca) 27. sz. alatt, ott mindenki megkapja a legújabb változásokra vonatkozó és a vizum elérése céljából szükséges felvilágosításokat.

A debeljaicsai fogorvosi hirdetésünkre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Valódi Erényi-féle DIANA- sósorszesz

a legjobb háziszor, minden házban nélkülözhetetlen!

Használják mint kozmetikai cikket hajápolásra, mint szájvizet, mint reumásfájdalmak elleni szert bedörzsölésre, mint gyomorsepeket, mint fogcseppeket stb. stb.

Használati utasítás minden üveghez mellékelve.
Egy kis üveg ára 6 dinár
Egy közepes nagyságú üveg ára 16 dinár
Egy nagy üveg ára 32 dinár

Az egész országban mindenütt kapható!
Óvakodjunk olcsó, értéktelen utánzatoktól!

Forgalomba hozza:
**Jugopharmacia Rt.
Diana-osztálya
Zagreb, Prilaz 12.**

Törv. védve. Telefon 9—31.

Vezérképviselet a Vojvodina részére:
**Korody Lajos és Társa Novi Sad,
Ustavaska u. 12. 1460**

Viszonteladókknak magas engedmény!
Kívánatra külön árajánlat!

Középeurópa legsúlyosabb problémája.

A „Torontál” kiküldött tudósítójától.

Leipzig, szept. 8.

A lipesei vásárral kapcsolatban rendezett újságíró-kongresszus alkalmával a „Torontál” kiküldött tudósítójának alkalma volt a német néppárt egyik ismert nevű vezérével, Hoetsch professzor, volt miniszterrel beszélgetést folytatni Középeurópa problémáiról. Hoetsch exminiszter kijelentette, hogy a Berlin—München közötti megegyezést külpolitikai momentumok siettetették, azonban a birodalmi kormányának óvakodni kell, hogy Bajorország szuverenitását a jövőben ne sértse meg, mivel ennek súlyos következményei lennének. Az osztrák problémára terelődve a szó. Hoetsch exminiszter a következőket mondotta:

— Ausztria teljesen életképtelen.

Pénzügyileg már teljesen orosz viszonyok uralkodnak Wienben és valóban csak a lakosság önfegyelmének köszönhető, hogy politikai tekintetben nincsen még bolsevizmus Ausztriában. Már három év óta foglalkoztatja az osztrák probléma Európát, pedig ennek a problémának már régen nem szabadna léteznie. Ausztria — mai strukturájában — teljesen életképtelen alakulat. Nem segíthet rajta sem a kisentent, sem pedig Olaszország. Az osztrák kérdést egész Középeurópa szempontjából legelőnyösebben úgy lehet megoldani, ha megengedik a csatlakozást Németországhoz. Addig, amíg ez be nem következik, nem lehet Középeurópában újjáépítésről, konszolidációról beszélni. —e.

* **Felhívjuk a nagyérdemű közönség** figyelmét Weiserschan János festékáru szaküzletére, ahol minden e szakmához vágó dolgok a legjobb minőségben és jutányos áron kaphatók.

Wirtschaftlicher Kompass. A Bánáti Kereskedelmi- és Iparkamara kiadásában német nyelven megjelenő kereskedelmi és ipari törvénytár második füzeté a napokban jelenik meg a következő tartalommal: Auszug aus dem Gesetze über das Budgetzwölftel. — Valutasisicherung in Dinaren. — Abänderung und Ergänzung im Ausfuhrzolltarif. — Beschluss des Finanzministers über Dinarzahlungen zugunsten ausländischer Firmen. — Ursprungszeugnisse. — Aufhebung der Getreideeinfuhrzölle. — Erhöhung des Ausfuhrzolltarif auf Fett. — Erhöhung der Konsumsteuern. — Valutaversicherung bei Kleinenexport. — A kamara törvénytára a hivatalos lapban való megjelenésük után hiteles német fordításban azonnal hozza a kereskedő- és ipari köröket érdeklő összes törvényeket és rendeleteket. A törvénytár oktavfüzetek alakjában jelenik meg és ára 16 oldalas ivenkint 5 dinár. Az első füzet a munkásbiztosításról szóló törvényt és annak végrehajtási utasítását tartalmazza, terjedelme 6 és fél iv. ára 32-50 dinár. A most megjelenő második füzet terjedelme 16 oldal, ára 5 dinár. Állandó előfizetők az egyes füzeteket portómentesen kapják. — Megrendelhető **Wirtschaftlicher Kompass** címen. Veliki Beeskerek. Postafiók 42.

* **Külföldi kifizetéseket, átutalásokat, csekk- és valutavételeket gyorsan és olcsón közvetít a Nagybeeskereki Népbank R.-T.** — Telefon 62.

* **Disznótoros vacsora a „Drinában.** Szombaton, szeptember 9-én este 8 órakor az Osztó-féle „Drina” szállóhoz címzett vendéglőben nagy disznótoros vacsora lesz. Aki izletes és háziasan elkészített kolbászt stb. effélet akar falatozni, látogasson el a „Drinába”, hol jó ételek, kitűnő italok és zene mellett kellemesen elszórakozhat. Számos látogatást kér Osztó János, vendéglős.

* **Kedden délután a Dzsomboljiról** érkező keskenyvágányu II. oszt. kocsijában egy fekete boát felejtettem, kérem a becsületes megtalálót jutalom ellenében a „Torontál” kiadóhivatalába leadni.

* **Eladó üzlethelyiség a Fő-utcában,** áruval együtt. Bővebbet Pikingnél.

* **Egy teljes hálószoba-berendezés** és különféle butorok eladók. Sveti Sava (Szerbtemplom) u. 26. szám alatt.

* **Két-, esetleg egyszobás üres** vagy butorozott lakás kerestetik. Cím a kiadóban.

* **Édeskés minőségű BAZIASI HEGYIBOR,** 1350 korona hektolitereként, ab Bégaparti-állomás kapható **PERKOVÁTZ JÓZSEF** bor-és szeszáru-kereskedésében.

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Nyiltér

Ezen rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

A kereskedősegedek szakszervezetük által figyelmeztetnek, hogy ne jöjjenek Beeskerekre, mivel az itteni kereskedősegedek sztrájk alatt állanak, mivel munkaadóik nem akarták fizetésüket felemelni.

Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szakszervezete Veliki Beeskerek.

GÉPÉSZ,

ki a szivógázmotor kezelésben feltétlen szakértelemmel bír, azonnali belépésére ajánkozhat Vaasztergályozáshoz értők előnyben. 1532

Henger malom, Torontál-Torda.

Vasutállomás: Idvor.

Egy teljesen jókarban levő villanyóra berendezett „National”-jegyű

pénztári ellenőrző készülék

eladó. Megtekinthető 1561

Berberszky Mita mechanikai üzlet ben Veliki Beeskerek. Kralja Petra trg

Vaskereskedőknek

ajánl helyi üzembn készült

füstcsöveket,

sajtolt könyököket a legjobb minőségben és legolcsóbb áron

Guba József

vas, szerszám- és mezőgazdasági gépkereskedő, Bácska Topola 1405

Medjusubno osiguravajuće društvo u Ljubljani

Vezérügynökség: Subotican.

Köt mindenféle

tűz- és életbiztosításokat

a legkedvezőbb feltételekkel. Káreseteknél a biztosított összeget azonnal levonás nélkül folyósítja. 1436

Keres megbízható helyi képviselőket és utazó képviselőket magas jutalék és fizetés mellett. — Érdeklődőknek cím a kiadóban.

Kabaré és kolbászesztély

Szombaton, szeptember 9-én az „Invalidus”-

hoz címzett vendéglőben (a volt honvédkaszárnyával szemben) ZSORZS orosz zeneművész és az „INTERNATIONAL” művészársaság közreműködésével és disznótoros vacsorával egybekötött nagy

mezőre a t. közönséget ezuton is tisztelettel meghívom. Jó italokról gondoskodik. Számos látogatást kér Glaszen Foren, vendégös.

Debeljačán
Dentiszt műfogak, fogsorok szájpadlás nélkül, plombák amerikai system szerint!
1252a Foghuzás fájdalom nélkül!
Krottschnitt Mihály Debeljača, 325. hsz.

Eladók
függönyök, szőnyegek, tükrök, kályhák, csillár, valódi kínai porcellán, disztárgyak, kották stb.
Aranyev u. 6., naponként u. 3-5 óráközött.

Ma szombaton nagy 1468
halpaprikás- és turóscsusztaestély
lesz. Kétféle borok, figyelmes kiszolgálás, jó zene is lesz. Ezenkívül értesitem a n. é. közönséget, hogy minden szombaton vacsoraestélyem lesz. A közönség szíves pártfogását kéri: Glassen Ferenc vendéglős, vis-à-vis a volt honvédlaktanyával.

Nászajándékokat, táblaüveget
és egyéb e szakmába vágó cikkeket legolesóbban vásárolunk
Ivanitza Ferdinánd Károly
üveg-, porcellán-, tükr- és lámpakereskedésében 837
Veliki Becskerek, Aleksandrova (Fő) utca.

Két jobb házból való fin tanoncnak felvétetik.
Özv. Guttman Jakabné és Fiai Veliki Becskerek.
Fizetés megállapodás szerint. 1552

A legolcsóbb n lehet beszerezni varrógépeket,
1319
órákat és arany-ékszereket
Grünfeld Ármín varrógép-, órá- és ékszerüzletében, Veliki Becskerek (a nagy híd mellett).

Egy nagy kotárka
bérbeadó 1557
Veresmartiova (Uri) utca 20. sz. a.

2 és fél hold szőlő
házzal, idei terméssel és teljes felszereléssel eladó.
Érdeklődni: 1560
Dr. ZSUPUNSZKI ISZA ügyvédi irodában.

Ambrosia
Veliki Becskerek
cukorkaárú gyártmányai a legjobbak!
1557

Üzletmegnyitás!

Tisztelettel értesitem a helybeli, valamint a vidéki kereskedő urakat, hogy **Alexandrova (Fő) utca 2. sz. alatt** (Potven György rak tárhelyiségében)

rövid-, szövött- és diszműaru-nagykereskedést nyitottam.

Nagy választékomat és olcsó áraitam b. figyelmükbe ajánlva, maradok kiváló tisztelettel:

Goldberger László
Veliki Becskerek.
Kizárólag nagyban!
1520

Kramer Testvérek
sodronyárugár Novi Sad.
Iroda: Futaki u. 114. Gyár: Kis limán Gyár-utca.
Sürgöncim: Kramer Testvérek. Telefon 317.

Gyártmányaink:
Hatsarkos, többször csavart fonatok, 52 mm, 42 mm és 21 mm lyukbőséggel. • Négyesarkos kerítésfonatok, minden lyukbőséggel és dróterősséggel. • Tennisz dróthálók, lágy szövetek, horgonyozva és festve. • Tüskésdrót. • Rabicszövetek és Rabicfonatok, cementáru-gyáraknak és építkezésekhez. • Lábtörők kerettel és keret nélkül, sodronyfonattal. • Kerítések, ajtók, kapuk, rácsok a legmodernebb kivitelben, vaskerettel és grippelt fonatokkal. • Ablakvédőrácsok. • Drótszövetek a legsűrűbb és leggyengébbig. • Vas-, horog-, réz- és phosphorbronzdrótból. • Platinált acél-szövetek és koptató szövetek malmok részére. • Szűrőszövetek kutakhoz, réz-, vörösréz- és ózozott rézdrótból. • Áthányó rosták, vas- és fakkerettel Szeleltáblák. Bakerfonatok. • Sziták és rosták a legjobb kivitelben. • Agybetétek vas- és fakkerettel. Madrácfonatok. Husszokrények, baromfiketrecsok s egyéb drótmunkák. 1459

Raktáron
svájci szitaselyem.
Kérjen árajánlatot!

Ára
Egész év
Félévre
Negyedre
Egy hóra
Veliki
A né
A „Tor
A né
pontra j
már el
kormány
gáktól,
tári vált
helyelt
meg. A
az utasi
janak az
a jóváté
szabad
Magy
a
A „Tor
Bán
Benes
gyarors
felvéte
A Ga
csolatba
Bánffy
mával.
goztat
Magyar
teljesít
kötelez
burgok
rópai h
Magyar
megac
népszó
A ne
ülésén
állam
Az üle
és Jov
ten ha
kérdés
szlávia
és rem
létrej
C
A
déli
Man
része
harm
mozi
hatv
itelt
tatt
A
nagy
nétf
nél
men